زنده‌رود باغ کاران در آزمون مدیریت

طبیعت زاینده‌رود را سه ماه باز کرد، مسئولان آیا می‌توانند با مدیریت آن را یکساله کنند؟!

گزارش یک
شهرزاد رحمتی‌پور

با رسیدن دوباره آب به بستر زاینده‌رود که از پنج‌شنبه ۱۴خرداد ۱۴۰۵ آغاز شده، اصفهانی که مدت‌ها با بستر خشک و خاطره آب زندگی کرده بود، حالا نشانه‌های آشکار حیات را در چهره خود نمایان می‌کند. حضور مردم در حاشیه رودخانه، ازدحام آرام اما پرشور کنار سی‌وسه‌پل و پل خواجو و جان گرفتن دوباره فضاهای عمومی، نشان می‌دهد؛ احیای زاینده‌رود برای اصفهان اتفاقی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی است. استاندار اصفهان با اشاره به بازگشایی دریچه‌های سد زاینده‌رود و جاری شدن آب در بستر این رودخانه گفته که طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، زاینده‌رود تا سه ماه آینده به‌صورت متناوب جاری خواهد بود. با بازگشت آب، اصفهان می‌تواند دوباره به ویترین اصلی گردشگری ایران بدل شود. شهری که در آن، پل‌های تاریخی تنها در آغوش آب معنای کامل خود را بازمی‌یابند و اقتصاد گردشگری نیز دوباره به حرکت درمی‌آید.

زاینده‌رود مهم‌ترین رودخانه فلات مرکزی ایران و یکی از عناصر بنیادین شکل‌گیری تمدن اصفهان است. نامش نیز از همین ویژگی می‌آید. رودی که می‌زاید، می‌روياند و به سرزمین حیات می‌بخشد. این رودخانه در طول قرن‌ها، هم تکیه‌گاه کشاورزی جلگه اصفهان بوده، هم پایه تقسیم سنتی آب، هم عامل شکل‌گیری محله‌ها، باغ‌ها، پل‌ها و فضاهای شهری. در واقع اگر زاینده‌رود نبود، اصفهان نیز به شکل کنونی‌اش پدید نمی‌آمد.

برای مردم اصفهان، این رودخانه بخشی از هویت جمعی آن‌هاست. خشکی زاینده‌رود در سال‌های گذشته تنها کم‌آبی به همراه نداشت، بلکه نوعی فرسایش روحی و اجتماعی نیز بر شهر تحمیل کرد. به همین دلیل، بازگشت آب در نگاه شهروندان به معنای بازگشت بخشی از آرامش، غرور و تعلق شهری است. زاینده‌رود، همزمان سفره کشاورزی را معنا می‌کند، حقابه تالاب گاوخونی را یادآور می‌شود و به شهر امکان نفس کشیدن می‌دهد.

آب جاری به شهر جان می‌دهد

بازگشایی دوباره آب نشان‌داد زاینده‌رود تا چه اندازه در نشاط عمومی و پویایی اجتماعی اصفهان اثرگذار است. استاندار اصفهان در این باره گفت:«جاری شدن آب در زاینده‌رود، موضوعی فراتر از مدیریت منابع آب است. این رخداد مستقیماً بر پویایی فضاهای شهری، تعاملات اجتماعی و حضور گردشگران تأثیرگذار است.»

مهدی جمالی‌نژاد افزود:«با جاری شدن آب، اصفهان دوباره به ویترین اصلی گردشگری ایران تبدیل می‌شود. سی‌وسه‌پل و پل خواجو، زمانی که در آغوش آب هستند، معنای واقعی خود را بازمی‌یابند.»

حرف‌های استاندار، واقعیتی است که در میدان نقش جهان، خیابان چهارباغ، پیاده‌راه‌های منتهی به پل‌ها، بازار صنایع‌دستی، کافه‌ها، هتل‌ها و رستوران‌های شهر دیده می‌شود. آب که در زاینده‌رود جاری می‌شود، مردم بیشتر در شهر می‌مانند، مسافران بیشتری راهی اصفهان می‌شوند و اقتصاد خدماتی جان تازه می‌گیرد. استاندار اصفهان با اشاره به همین اثر زنجیره‌ای گفت:«این جریان آب، در کنار خلق مناظر بی‌بدیل، موتور محرک صنایع‌دستی، هتل‌داری، رستوران‌ها و خدمات مرتبط با گردشگری را هم روشن نگه می‌دارد.»

بخش مهمی از گردشگری اصفهان مدیون همین هم‌نشینی کم‌نظیر آب و معماری است. سی‌وسه‌پل و خواجو بدون رودخانه، همچنان بناهایی ارزشمندند اما با آب، به تصویری تبدیل می‌شوند که اصفهان را در حافظه ایران و جهان ثبت کرده است. بازگشت آب در این معنا، بازگشت یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های بصری و اقتصادی شهر است.

فراتر از زیبایی، مسئله بقا

با این همه، احیای زاینده‌رود فقط در سطح زیبایی شهری یا رونق سفر خلاصه نمی‌شود. این رودخانه برای کشاورزی، امنیت زیست‌محیطی و حقابه تالاب‌ها نیز حیاتی است. معاون سیاسی اجتماعی استاندار اصفهان با تأکید بر همین ابعاد گفت:«احیای زاینده‌رود باید به هدف‌گذاری بین‌المللی تبدیل شود.» او هشدار داد: «آمار بیابان‌زایی در اصفهان طی یک دهه ۵۰درصد افزایش یافته و برگزاری جلسات بدون نتیجه ملموس در زندگی مردم فایده‌ای ندارد.»

ایوب درویشی تصریح کرد:«هیچ برنامه‌ای بدون توجه به احیای زاینده‌رود در استان اصفهان به نتیجه نمی‌رسد. زاینده‌رود باید محور سیاستگذاری محیط‌زیستی، توسعه‌ای و حتی اجتماعی استان باشد. احیای کریدور اکولوژیکی از زاینده‌رود تا گاوخونی، استفاده از ظرفیت‌های داخلی و بین‌المللی و پرهیز از نگاه مقطعی، بخشی از همین ضرورت است.»

واقعیت این است که زاینده‌رود وقتی زنده باشد، فقط شهر را زیبا نمی‌کند، بلکه به کاهش تنش‌های محیط‌زیستی نیز کمک می‌کند. رطوبت نسبی در مرکز شهر افزایش می‌یابد، بخشی از اثر جزیره گرمایی کاهش پیدا می‌کند، در خنک حاشیه رودخانه نفسی تازه می‌کشند و تالاب‌ها از یاد نمی‌روند. زاینده‌رود برای اصفهان یک سازوکار حیاتی برای تعادل شهر و پیرامون آن است.

ناترازی آب و آزمون مدیریت

اما پشت این تصویر امیدوارکننده، واقعیتی سخت قرار دارد و آن هم اینکه مسئله اصلی اصفهان همچنان ناترازی آب است. بابک ابراهیمی، معاون برنامه‌ریزی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان، در این باره می‌گوید: «ناترازی آب، اصلی‌ترین بحران استان است و مصرف فعلی آب استان باید از ۴/۱۴ میلیارد مترمکعب به ۳/۸ میلیارد مترمکعب کاهش یابد.» او تأکید کرد:«نباید همه مشکلات را تنها به گردن نوسانات اقلیمی بیندازیم؛ بخش قابل توجهی از وضعیت فعلی ناشی از ناترازی بلندمدت بین منابع و مصارف آب است.»

جملاتی که مسئله را از سطح احساسات عمومی به سطح سیاستگذاری واقعی می‌برد. اگر قرار است زاینده‌رود از یک رخداد فصلی به یک جریان پایدار تبدیل شود، چاره‌ای جز اصلاح الگوی مصرف، مدیریت تقاضا، بازچرخانی پساب، کنترل برداشت‌ها و بازنگری در الگوهای کشت وجود ندارد. کشاورزی سنتی غرقابی دیگر با شرایط امروز سازگار نیست و گذار به شیوه‌های هوشمند، کم‌مصرف و متناسب با اقلیم، ضرورتی فوری است که کشاورزان نیز در این مسیر باید شریک راه‌حل باشند.

معاون برنامه‌ریزی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان معتقد است در کنار تمام مسائل و موارد اشاره شده، مشارکت مدنی نیز اهمیت دارد. پایداری زاینده‌رود فقط با تصمیم‌های دولتی تضمین نمی‌شود. حفاظت از حریم رودخانه، مطالبه شفافیت در حکمرانی آب، مراقبت از بستر رود و حساسیت نسبت به برداشت‌های غیرمجاز، بخشی از مسئولیت اجتماعی شهروندان، نخبگان و تشکل‌های مردمی است. زاینده‌رود اگر به مطالبه‌ای عمومی و آگاهانه تبدیل شود، امکان بقا و تداومش بیشتر خواهد شد.

اصفهان این روزها با صدای آب، دوباره بخشی از خود را بازیافته است. اما این بازگشت، اگر قرار است ماندگار باشد، به تصمیم‌های بزرگ‌تر از یک بازگشایی مقطعی نیاز دارد. زاینده‌رود باید هم‌زمان در سیاست آب، کشاورزی، محیط‌زیست، گردشگری و فرهنگ عمومی دیده شود. مطالبه عمومی این است که زاینده‌رود نه میهمان کوتاه‌مدت اصفهان، بلکه میزبان همیشگی حیات در این شهر باشد. اگر این رود زنده بماند، اصفهان در کنار شادی‌هایش، پایدارتر، انسانی‌تر و امیدوارتر خواهد شد.

قرارداد اجتماعی برای آب

سیدمختار کمانچی، کارشناس حوزه آب و محیط‌زیست در گفت‌وگو با «جوان» با بیان اینکه آنسوی شور و شعف تماشای آب، باید در نظر داشت که جاری‌شدن مقطعی زاینده‌رود، اگرچه یک افتخار و حس زیبای اجتماعی است، اما همچنان با یک قرارداد اجتماعی مرتبط با چرخه آبی فاصله دارد، می‌گوید:«در تحلیل وضعیت فعلی، باید بپذیریم که زاینده‌رود از یک دارایی طبیعی به یک ابزار سیاسی- اجتماعی تبدیل شده است. وضعیتی که در بلندمدت می‌تواند خود این رودخانه را به قربانی مطالبات انباشته تبدیل کند. برای عبور از این وضعیت، نیازمند گذار از مدل مدیریت تأمین به مدلِ حکمرانی مشارکت‌محور هستیم. این یعنی آب نباید صرفاً یک کالای اقتصادی در رقابت میان صنایع، کشاورزی و شرب باشد، بلکه باید به عنوان حق عمومی طبیعت و زیرساخت حیات شهری بازتعریف شود.» او ادامه می‌دهد: «تحلیل‌های زمین‌شناختی نشان می‌دهد بزرگ‌ترین تهدید خاموش برای اصفهان، نه فقط خشکی رودخانه، بلکه بحران فرونشست زمین است که در صورت تداوم خالی بودن سفره‌های زیرزمینی، می‌تواند زیرساخت‌های حیاتی و آثار تاریخی این شهر را در میان‌مدت غیرقابل سکونت کند.»

کمانچی تصریح می‌کند:«جاری شدن آب در زاینده‌رود، اگر با برنامه‌ای دقیق برای تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها همراه نشود، تنها یک نمای ظاهری است. بنابراین مدیریت جریان آب باید از بستر رودخانه به مدیریت دشت تغییر جهت دهد. سیاستگذاران باید بدانند بازگشت آب به شهر بدون بازگشت آب به سفره‌های زیرزمینی، شبیه به ترمیم پوسته‌ای است که از درون در حال فروپاشی است.»

این کارشناس محیط‌زیست تأکید می‌کند:«تحقق پایداری این جریان نیازمند یک دیپلماسی آبی استانی است. تمامی ذی‌نفعان، از صنعت‌گران فولاد تا کشاورزان شرق و غرب، باید در یک الگوی «برد- برد» به این توافق برسند که زاینده‌رود زنده، پیش‌شرط فعالیت آن‌هاست، نه رقیب آن‌ها. اگر زاینده‌رود بمیرد، بازنده اصلی همه بخش‌ها خواهند بود. این تغییر نگاه از منافع بخشی به منفعت زیست‌بوم‌محور، تنها راهی است که می‌تواند زاینده‌رود را از وضعیت میهمان فصلی به شریان همیشگی بازگرداند. رودی که نه با دستور سدها، بلکه با توازن دقیق مصرف جامعه، همیشه در قلب اصفهان جاری باشد.»

نبود زنجیره تولید، تیغ بر تاروپود فرش خراسان‌شمالی

گزارش ۲
محمدرضا سوری

با وجود آنکه خراسان‌شمالی یکی از قطب‌های تولید فرش، قالیچه و پشتی است، اما نبود برخی زیرساخت‌ها از جمله نبود صنایع تکمیلی موجب شده تولیدکنندگان مجبور باشند مواد اولیه مورد نیاز خود را مانند نخ‌های ابریشمی و پشمی از خارج استان تأمین کنند و بعد از اینکه بافت فرش به پایان رسید، شست‌وشو و پرداخت فرش را در سایر استان‌ها انجام دهند و سپس فرش‌های بافته شده را برای پرداخت و شست‌وشو به تهران بفرستند. موضوعی که موجب شده تا هزینه‌های بالای تولید فرش، قالیچه و پشتی سود چندانی نصیب تولیدکنندگان نکرده و بسیاری از آنها را مجبور به ترک شغل به ارث رسیده از نیاکان خود کند.

استان خراسان‌شمالی به‌عنوان یکی از مناطق مهم تولید فرش دستباف به شمار می‌رود که در حال حاضر سالانه ۵هزار مترمربع فرش از سوی ۲۶هزار نفر بافنده بافته می‌شود که این میزان بیش از ۸درصد از تولید کل فرش دستباف کشور را شامل می‌شود. همچنین مهم‌ترین نوع بافت و نقشه بافندگان به فرش کردی و فرش ترکمن معروف است و در حال حاضر به ثبت جهانی رسیده است. این در حالی است که این استان در زمینه تولید فرش ابریشم باکیفیت رتبه چهارم کشوری را هم به خود اختصاص داده است. همچنین ۲۰تشکل فرش دستباف در استان در قالب ۸اتحادیه صنفی، ۱۱شرکت تعاونی فرش دستباف و یک تشکل مردم‌نهاد با عنوان کانون فرش دستباف خراسان‌شمالی به منظور توانمندسازی بافندگان استان و توسعه این صنعت و هنر در استان فعالیت می‌کنند.

نبود زنجیره تولید فرش

از آنجا که برای تولید فرش نیاز به یکسری عوامل است، در صورت هرگونه کمبود این موضوع می‌تواند به روند تولیدات خدشه وارد کند.

حسین ایزانلو، رئیس اتحادیه صنایع دستی خراسان شمالی در این خصوص می‌گوید:«نبود زنجیره تولید فرش دستباف یکی از مشکلات جدی قالیبافان در این استان است که این امر سبب شده تا هزینه‌های زیادی بر دوش تولیدکنندگان متحمل شود.»

در حالی که این استان از لحاظ دارا بودن مواد اولیه تولید فرش دستباف غنی است، اما نبود کارخانجات تولید نخ قالی موجب شده تا قالیبافان مواد اولیه یعنی نخ را از سایر استان‌ها وارد کنند. از طرفی با وجود اینکه سالانه مقدار زیادی پشم در خراسان شمالی تولید می‌شود، اما این استان فاقد واحدهای تولیدی نخ‌ریسی و رنگرزی است و بافندگان مجبورند مواد مورد نیاز خود را از سایر استان‌ها وارد کنند. از طرفی فرش‌ها پس از بافته شدن به تهران فرستاده می‌شوند تا پرداخت و شست‌وشو شوند.

شهرک فرشی که تغییر کاربرد داد

همانطور که گفته شد نبود زنجیره تولید فرش دستباف یکی از مشکلات جدی قالیبافان در این استان است که این امر سبب شده تا هزینه‌های زیادی بر دوش تولیدکنندگان متحمل شود. چند سال پیش بود که با هدف رفع این مشکلات، یک شهرک صنعتی به نام شهرک فرش در شهر بجنورد ساخته شد تا زنجیره‌های فرش در این شهر تکمیل شود، اما آنقدر در اعطای مجوزها برای ساخت کارگاه‌های لازم به سرمایه‌گذار سخت‌گیری شد که حتی یک واحد تولیدی در ارتباط با زنجیره فرش در این استان ایجاد نشده است و بعد از آن، این مجموعه به نام شهرک کارگاهی نام گرفت و واحدهای تولیدی دیگر در آنجا ایجاد شد.

این اتفاق در حالی افتاد که به گفته دست‌اندرکاران این صنعت اگر زنجیره فرش در این استان تکمیل شود تا ۵۰درصد در هزینه‌های تولید یک تخته فرش صرفه‌جویی می‌شود.

مدیرعامل اتحادیه صنایع دستی خراسان‌شمالی با اشاره به اینکه دامپروری در این استان رونق زیادی دارد و تولید پشم در این منطقه زیاد است، می‌افزاید:«ایجاد واحدهای ریسندگی و رنگرزی از نیازهای ضروری تولید فرش در این استان است.»

این اظهارات در حالی است که در حال حاضر ۹۰درصد نخ‌های مورد نیاز تولید فرش دستباف این استان از سایر استان‌ها تأمین می‌شود.

برای مشخص شدن اهمیت این موضوع باید در نظر داشت برای تولید ۵هزار مترمربع فرش در ماه در این استان به ۳۰تن نخ نیاز است که ۱۸تن از این مقدار مربوط به نخ‌های پشمی، ۲۰ تن نخ پنبه‌ای و ۲تن نخ ابریشمی است. این در حالی است که عدم صادرات فرش به دلیل وجود تحریم‌ها، بالارفتن قیمت مواد اولیه به طوری که در حال حاضر قیمت نخ پشمی و ابریشمی هر کدام سه برابر شده، سبب شده تا تولید فرش در این استان به حداقل ممکن برسد و بیشتر قالیبافان برای اینکه پروانه آنها باطل نشود، اقدام به بافت فرش کنند.

اجرای گالری ایمنی در محور کندوان

البرز

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان البرز از اجرای فاز جدید پروژه گالری ایمنی در محور کرج ـ کندوان خبر داد.

داریوش باقرجوان، مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان البرز گفت: محور کندوان به دلیل عبور از مناطق کوهستانی همواره در معرض ریزش سنگ قرار دارد و تغییرات دمایی و بارش‌ها موجب سست شدن لایه‌های سنگی و افزایش خطر برای کاربران جاده می‌شود.

وی با بیان اینکه پروژه‌های متعددی در این زمینه تعریف و اجرا می‌شود افزود: به منظور افزایش ضریب ایمنی این محور، طی سال‌های گذشته پروژه‌های متعددی از جمله نصب توری‌های مهار سنگ، پایدارسازی شیب‌ها و اجرای سازه‌های حفاظتی در نقاط پرخطر تعریف و اجرا شده است. مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان البرز اعلام کرد: در سال‌های گذشته بخشی از گالری ایمنی در محدوده خوزنکلا اجرا شد و امسال نیز عملیات اجرای ۳۵۰متر دیگر از این سازه حفاظتی آغاز شده است.

باقرجوان افزود: پیمانکار پروژه انتخاب شده و اکنون در مرحله تجهیز کارگاه قرار دارد. این گالری به‌صورت سازه پیش‌ساخته اجرا خواهد شد تا پس از تکمیل، رانندگان بتوانند بدون نگرانی از خطر ریزش سنگ از این مقطع عبور کنند. وی ادامه داد: با بهره‌برداری از آن، یکی از نقاط پرخطر محور کندوان ایمن‌سازی خواهد شد.

دره‌شهر پایلوت اجرای کامل طرح پزشک خانواده

ایلام

رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان ایلام گفت: دره‌شهر پایلوت اجرای کامل طرح پزشک خانواده در ایلام شده است.

عباس قیصوری، رئیس دانشگاه علوم پزشکی استان ایلام با اشاره به اهمیت اجرای طرح پزشک خانواده و نظام ارجاع در ارتقای نظام سلامت اعلام کرد: این طرح از اولویت‌های دولت و وزارت بهداشت است و با همراهی مردم، بیمه‌ها و دستگاه‌های اجرایی، می‌تواند تحولی مهم در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی ایجاد کند. وی افزود: بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، طرح پزشک خانواده در شهرهای زیر ۲۰هزار نفر جمعیت در سطح کشور اجرا می‌شود و شهرستان دره‌شهر در استان ایلام نیز به عنوان پایلوت اجرای این طرح انتخاب شده است. قیصوری تصریح کرد: از ۲۵خردادماه، طرح پزشک خانواده و نظام ارجاع در این شهرستان به‌صورت کامل اجرایی خواهد شد و بیماران در گام نخست به مراکز بهداشتی و درمانی شهری و روستایی مراجعه می‌کنند و در صورت نیاز، از طریق نظام ارجاع به سطوح تخصصی و بیمارستانی هدایت می‌شوند. وی یکی از مهم‌ترین مزایای اجرای این طرح را توزیع عادلانه خدمات سلامت عنوان کرد و گفت: در این مدل، چهار نوبت ویزیت در سطح یک به‌صورت رایگان ارائه می‌شود، ویزیت سطح دو با پرداخت ۳۰درصد هزینه، خدمات سرپایی با ۱۵درصد هزینه و خدمات بستری و جراحی نیز در صورت ارجاع، به‌صورت صددرصد رایگان در اختیار بیماران قرار می‌گیرد.

تجدید مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک مرحله ای
یک نوبته در مورخه ۳/۱۸ با ذکر یک نوبته بودن
فراخوان پروژه احداث ۲ باب سوله به ابعاد ۳۰*۴۰ و ۳۰*۱۰۸ متر در مجتمع پردازش و دفع پسماند شهرداری قزوین مطابق شرایط، جداول و نقشه های اجرایی

سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین در نظر دارد طبق قانون برگزاری مناقصات و به استناد مجوز شورای محترم اسلامی شهر فراخوان پروژه احداث ۲ باب سوله به ابعاد ۳۰*۴۰ و ۳۰*۱۰۸ متر مجتمع پردازش و دفع پسماند شهرداری قزوین به شماره ۲۰۰۵۰۹۳۹۳۰۰۰۰۰۰۲ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

* تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۵/۳/۱۸ ساعت ۱۲
* مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۵/۳/۲۱ ساعت ۱۷
* مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۵/۴/۶ ساعت ۱۰
* زمان بازگشایی پاکات ارزیابی: ۱۴۰۵/۴/۶ ساعت ۱۱
* نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۱۸/۷۴۸/۷۸۹/۱۴۲ ریال (رند شده: ۱۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) یا فیش بانکی (وجه نقد) یا گواهی خالص مطالبات تأیید شده قراردادها.
* اطلاعات تماس و آدرس: قزوین، خیابان نواب جنوبی، جنب شهرداری منطقه یک، سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین کدپستی: ۳۴۱۹۷۴۵۳۶۶ تلفن: ۲-۳۳۲۴۰۷۳۱-۰۲۸
* هزینه انتشار آگهی و کارشناسی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

شناسه آگهی: ۲۲۰۰۰۶۳